

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут журналістики

Кафедра видавничої справи та редагування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
Інституту журналістики
з навчально-виховної роботи
Корнєєв В. М
09 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВА БІБЛІОГРАФІЯ: ПРАКТИКУМ

для здобувачів освітньо-наукового рівня
доктор філософії

Для всіх спеціальностей, ліцензованих у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка для третього (освітньо-наукового) рівня

Форма навчання	денна/заочна
Навчальний рік	2018/2019
Рік навчання	2
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **Женченко Марина Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та редагування

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. Влас (Власова А.М.) «02» 09 20 19 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник:

Женченко Марина Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри видавничої справи та редагування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри видавничої справи та редагування

 (В. І. Теремко)

Протокол № 1 від «02» 09 2018 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту журналістики

Протокол № 1 від «10» 09 2018 року

Голова науково-методичної комісії
Інституту журналістики

(Волобуєва А. М.)

«10» 09 2018 року

1. Мета дисципліни — розкрити поняття, функції, властивості, структуру бібліографічної інформації як важливого посередника у системі соціальних комунікацій, сприяти формуванню інформаційно-бібліографічної культури майбутніх докторів філософії, пояснити загальні принципи складання різних елементів бібліографічного запису, методика складання списків бібліографічних посилань відповідно до вимог національних стандартів та найпоширеніших міжнародних стилів цитування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни

1. Знати державну мову.
2. Володіти елементарними навичками роботи з комп'ютером.

3. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Наукова бібліографія: практикум» викладається здобувачам третього освітньо-наукового рівня, які готують дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії. Її предметом є створення, редагування бібліографічних записів у списках використаних джерел відповідно до вимог національних стандартів та найпоширеніших міжнародних стилів цитування.

Аспіранти ознайомлюються з основними функціями, властивостями бібліографічної інформації як посередника у системі «документ – споживач інформації», набувають навичок пошуку інформації у різноманітних друкованих та електронних інформаційно-бібліографічних ресурсах, аналізу масиву первинних документів, складання бібліографічних списків.

Аспіранти вчаться формувати бібліографічний список до своєї дисертації відповідно до чинних вимог.

У межах навчального плану дисципліни передбачено реалізацію низки загальних і фахових компетентностей:

ЗК1. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ФК2. Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

4. Завдання (навчальні цілі):

1) сформуванню базове розуміння ролі, значення та особливостей використання бібліографії для формування або аналізу основних книжкових, журнальних, газетних потоків в Україні, онлайн-ресурсів;

2) ознайомитися з основними науковими принципами та конкретними методами бібліографування;

3) опанувати методики бібліографічного пошуку, систематизації, класифікації, опису, анування, реферування;

4) складати бібліографічні огляди;

5) навчитися оформлювати бібліографічні записи відповідно до вимог чинних стандартів і міжнародних стилів цитування, використовувати для бібліографічної роботи автоматизовані та комп'ютерні системи.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за <u>необхідності</u>)	Відсоток у підсум- ковій оцінці з дисцип- ліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати форми існування, внутрішню структуру та властивості	<i>Лекція, самостійна робота,</i>	Самостійна робота,	20%

	бібліографічної інформації як посередника у системі соціальних комунікацій, розуміти основні процеси бібліографічної діяльності, способи групування бібліографічних записів, форми інформаційно-бібліографічного обслуговування		Інтерактивний тест на лекції Іспит	
1.2.	Знати методику оформлення бібліографічних записів, методику анотування і реферування, складання індексів УДК	<i>Лекція, практичне заняття</i>	Практична робота Іспит	10%
2.1	Уміти збирати та систематизувати бібліографічну інформацію з певної теми, користуватися інформаційно-бібліографічними ресурсами	<i>Лекція, іспит</i>	Іспит	5%
2.2.	Уміти за допомогою бібліографічної інформації знаходити «білі плями» (актуальні теми) в науці, складати та оформлювати бібліографічні описи різних видань відповідно до чинних в Україні стандартів і міжнародних стилів цитування (MLA style; APA style; Chicago/Turabian style; Harvard style)	<i>Лекція, Практичне заняття, іспит</i>	Практичні роботи зі складання та редагування бібліографічних описів	45%
3.1	Володіти методикою реферування, уміти складати реферати для ефективної наукової комунікації	<i>Лекція, Самостійна робота, іспит</i>	Реферат-екстракт	10%
4.1.	Критично опрацьовувати інформацію, здійснювати відбір джерел, обирати спосіб групування бібліографічних записів у списку використаних джерел відповідно до обраної теми	<i>Лекція, іспит</i>	Бібліографічний список, захист на іспиті, 3/5	10%
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1			
Програмні результати навчання (назва)									
ПРН4. Демонструвати здатність використовувати найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі соціально-комунікаційної науково-дослідної діяльності на межі предметних галузей.	+	+	+						
ПРН7. Робити висновок про власне дослідження як інноваційний комплексний проект у галузі соціальних комунікацій, що є автономним під час його реалізації.				+	+	+			

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж семестру 20 % балів відводиться на аудиторні заняття (лекції, інтерактивні тести на лекціях, практичні заняття, модульні роботи) і 80 % — на чотири самостійні роботи, дві з яких зараховуються як модульні роботи. За семестр аспірант максимально може набрати 60 балів, рекомендований мінімум – 36 балів, критично-розрахунковий мінімум – 20 балів. Під час складання підсумкового контролю – екзамену (у письмовій формі) здобувач може отримати максимально 40 балів, мінімально – 24 бали.

7.1 Форми оцінювання здобувачів.

- семестрове оцінювання:

Вид роботи	Кількість балів	
	min. 36 балів	max. 60 балів
Інтерактивні тести на лекціях	2×3=6 б.	2×5=10 б.
Виконання завдань на практичному занятті	2×9=18 б.	2×15=30 б.
Самостійна робота 1	3	5
Самостійна робота 2	3	5
Самостійна робота 3	3	5
Самостійна робота 4	3	5

Підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання — екзамен;
- максимальна кількість балів, які може отримати здобувач — 40 балів;
- форма проведення екзамену — письмова. Здобувачам пропонується два завдання: 1) редагування бібліографічних записів у списку використаних джерел (20 балів); 2) реферування наукового тексту (20 балів). Оцінюється відповідність оформлення бібліографічних записів вимогам національних стандартів та міжнародних стилів цитування, якість зреферованого тексту. **Копіювання в інших здобувачів та плагіат автоматично призводять до отримання незадовільної оцінки.**

Умови допуску до підсумкового екзамену:

За виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) здобувач має отримати впродовж семестру не менше 20 балів (рекомендований мінімум становить 36 балів). Мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових на екзамені — 24 бали.

Здобувач, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 20 балів, до складання екзамену не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	12	24	60
Максимум	40	20	40	100

7.2. Організація оцінювання

Дисципліна поділена на два змістові модулі (частини). Змістовий модуль 1 містить лекції, присвячені основам бібліографічної діяльності, лекціям та практичними заняттями з методики складання бібліографічних записів відповідно до національних стандартів і міжнародних стилів

цитування. До змістового модуля 2 увійшли лекції з методики складання індексів УДК, методики анотування та реферування наукових текстів.

Самостійна робота

Самостійна робота 1. Опрацювати теоретичні матеріали з основ бібліографічної діяльності, підготуватися до інтерактивного тесту на лекції.

Самостійна робота 2. Зробити бібліографічний опис електронних ресурсів за такими адресами:

1) <http://www.kipiani.org/>;

2) <http://www.smoloskyp.org.ua/>;

3) <http://www.khpg.org/archive/index.php?id=1113995148>.

4). Скласти бібліографічний опис текстового матеріалу сайту, відео з YouTube

Бібліографічні описи потрібно оформити за чинним українським стандартом та 2-ма міжнародними стилями оформлення бібліографічних посилань

Самостійна робота 2. Написати по 5 прикладів оформлення бібліографічних записів різних видів видань (книга, стаття із журналу, стаття із матеріалів конференції, електронний ресурс) за вимогами міжнародних стилів цитування:

Самостійна робота 3. Проаналізувати матеріали лекції та надані викладачем джерела з методики реферування наукових текстів, зреферувати текст наукової статті.

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (практичні заняття, самостійна робота, модульна контрольна робота) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Успішне виконання завдання (тести, виконання практичних завдань на лабораторних заняттях, самостійна робота, екзамен) — отримання за роботу не менше 60 % від максимальної оцінки.

Загальна сума балів — 100 балів (з них семестрове оцінювання — максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (екзамен) — максимум 40 балів).

Усі семестрові роботи (практичні завдання, самостійна робота) мають бути прикріплені до відповідних завдань у гугл-класі курсу.

Якщо студент з поважної причини пропустив лекцію чи практичне заняття, то він має право його відпрацювати впродовж 7 календарних днів із моменту проведення лабораторного заняття.

Якщо студент без поважної причини пропустив лекцію чи практичне завдання, яке виконували на занятті, студент може виконати його та здати викладачеві у визначений викладачем час із втратою 2 балів від максимальної оцінки.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90–100
Добре / Good	75–89
Задовільно / Satisfactory	60–74
Незадовільно / Fail	0–59

8. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	Назва лекції	Кількість годин			
		лекції	практичні	кон- сультації	С/Р
Змістовий модуль 1 <i>Основи теорії бібліографії. Організація бібліографічної діяльності</i>					
1	Тема 1. Поняття інформаційно-бібліографічної культури. природа бібліографічної інформації. бібліографія як система	2			10
2	Тема 2. Основні процеси бібліографічної діяльності	2			10
Змістовий модуль 2 <i>Методика бібліографічної діяльності</i>					
3	Тема 3. Вимоги до складання заголовку бібліографічного запису та бібліографічного опису відповідно до чинних українських стандартів	6	2	1	30
4	Тема 4. Вимоги до складання бібліографічного запису відповідно до міжнародних стилів цитування	4	2	1	30
5	Тема 5. Методика анотування та реферування. Систематичні бібліотечно-бібліографічні класифікації.	4			16
РАЗОМ		18	4	2	96

Загальний обсяг — 120 год., з них:
лекцій — 18 год.
практичні — 4 год.
консультації - 2 год.
самостійна робота — 96 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна (базова) література:

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, ІДТ). — [Чинний від 2007–07–01]. — Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. — 18 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. — [Уведено вперше]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2007. — 47 с. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи ; Національний стандарт України).
3. ДСТУ 3582—2013. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. — [Чинний від 1996–01–12]. — Київ : Держстандарт України, 2014. — 26 с.
4. ДСТУ 7157:2010. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості. — [Чинний від 2010–11–03]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2010. — 13 с.
5. *Женченко М.* Загальна та спеціальна бібліографія : навч. посіб. — Київ : Жнець, 2011. — 256 с.
6. *Женченко М.* Складання та оформлення бібліографічних описів у списках джерел до наукових робіт : навч-метод. посіб. — 5-те вид., виправл. — Київ : Жнець, 2015. — 64 с.
7. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова,

О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. — Київ : УБА, 2016. — Режим доступу: <https://cutt.ly/jrAYHxU> (дата звернення: 05.02.2020)

Додаткова література:

1. *Справочник библиографа* / науч. ред. А. Н. Ванеев, В. А. Минкина. — 3-е изд., перераб. и доп. — Санкт-Петербург : Профессия, 2006. — 592 с. — (Серия «Библиотека»).
2. Інструкція щодо складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій / [уклад. Рудич О. Б.] ; Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». — Київ : Кн. палата України, 2008. — 19 с.

Додаткові ресурси:

1. https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/mla_style/mla_formatting_and_style_guide/m_la_works_cited_other_common_sources.html
2. <https://style.mla.org/>
3. <https://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>
4. <https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide>
5. <https://vak.in.ua/>